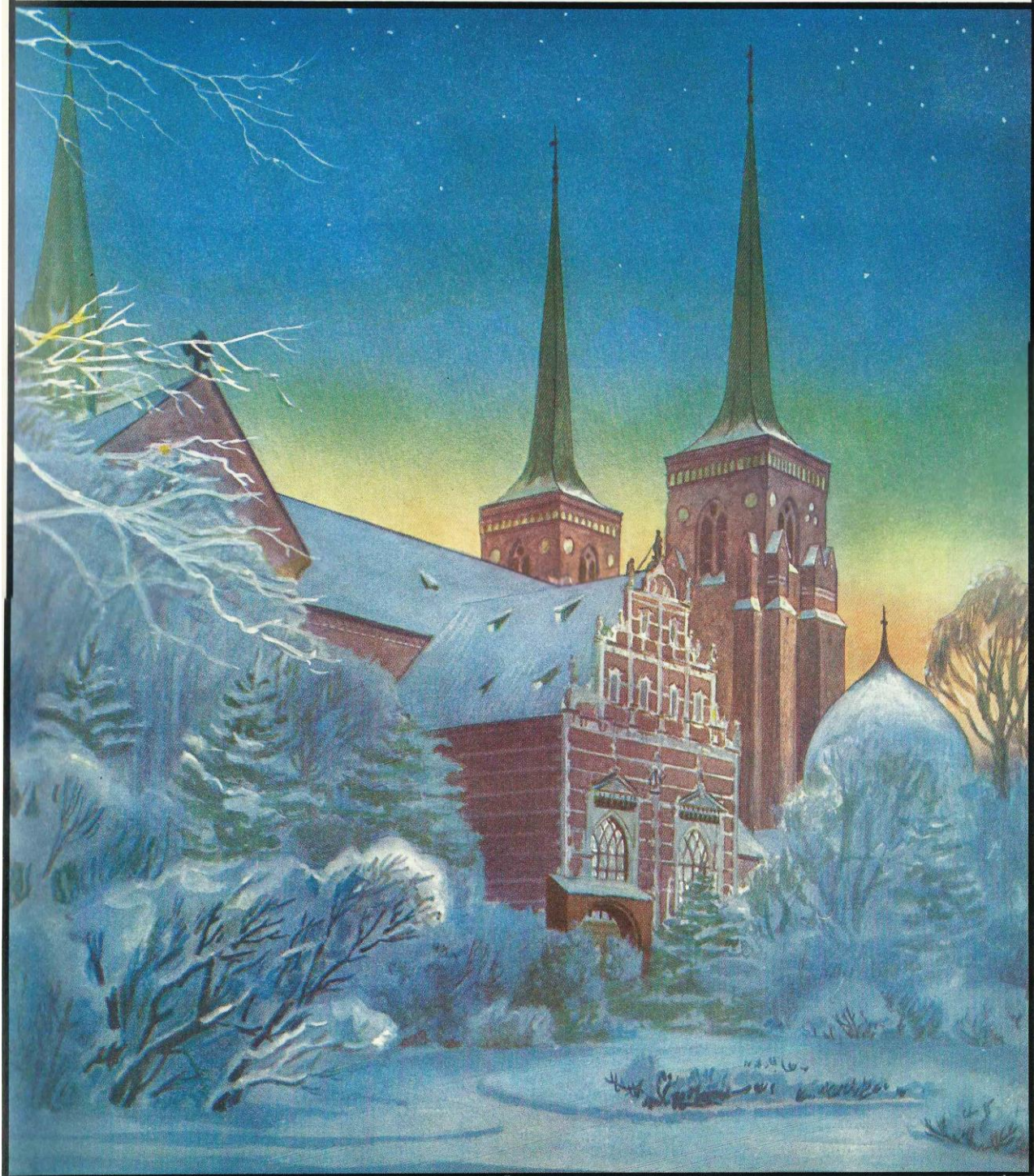

Jul i Roskilde

ELENSBORGES FORLAG — ROSKILDE — 1952

FRA FILMENS BARNDOM

AF GUDRUN ERIKSEN

Ved sidste århundredeskifte begyndte filmen sin sejrsgang gennem landene, og i 1906 fik Roskilde sit første filmsteater, Biografen, der havde

til huse i »Lille Prins«, det vil sige det gamle auktionslokale ud mod Olsgade. Indehaverne var korkvarefabrikant Nielsen og bladforhandler Vogelsang; senere solgtes det til Chr. Sørensen, Svendborg, fra hvem det gik over til direktør Møller.

I 1907, samme år som Ole Olsen drev sin berømte løvejagt på Elleore, blev Kinografen til. De tre ejere var isenkræmmer Axel Petersen (senere Parliin), manufakturhandler Lauritz Petersen og købmand Othar Lützhøft, der netop havde flyttet sin forretning til Olsgade. Hans hidtidige butik i Algade 2 blev nu indrettet til sin nye brug. Væggene blev tapetseret, en frise, der forestillede hollandske bondepiger, forhøjede virkningen, fem små lamper blev anbragt på væggene, træbænke med klapsæder gav plads til 120 tilskuere. Musikken skulle besørges af en ung dame, men samme unge dame havde svært ved at finde husly i byen; det første sted, hun søgte et ledigt værelse, meddelte værtinden hende, at hun ikke ville huse en person, der havde en så umoralsk levevej som at være pianistinde i et filmsteater! Den opbragte dame endte med at sige: »tænke sig, at Anton Lützhøfts søn skulle ende sådan!« Til held for den unge pige var der dog andre, der gerne åbnede deres hus for hende.

1. november kl. 12³⁰ lukkede Kinografen op. Det var markedsdag i byen, og folk stod i lange stimer og ventede på at få plads. Programmet var lovende; det lød sådan: »På Jagt efter Paraplyen (ustyrlig komisk). Slaget ved Casa Blanca (originalt billede). Skatteopkræveren (koloreret). De to Klovner. Påskeæggen (koloreret). Det elektriske Bælte (ustyrlig morsomt). Biletpriser: 25 og 15 øre, reserveret plads 35 og 20 øre«. Alle købte program. Blandt de første besøgende var »professor« Labri, der så sig om med

velbehag og gang på gang udbød: dukketøj, dukketøj! — Hele den dag og den følgende uge var der fuldt hus i Kinografen, hvad der fik de tre indehavere

til at drømme gyldne drømme, men så stilledes besøget af — den værste nysgerrighed var tilfredsstillet, publikums fordringer steg, »der er kun to mord i Kino, men fire i Bio«, kunne man høre dem sige. Der var enkelte dage, hvor der kun indspillede 2 kr. og 50 øre.

Hver gang, der blev skiftet program, kørte en vogn gennem byens gader med det nye program på en iøjnefaldende plakat. — Når biografteatrene havde åbent, var der uafbrudt

forestilling, hvad der i begyndelsen gav anledning til misforståelser — der var nu den søndag, da en frue gav sin unge pige, der aldrig havde set levende billeder før, lov til at gå i Kino; hun gik til forestillingen kl. 4 og kom først tilbage kl. 10: hun vidste ikke, om hun måtte gå, førend det var færdigt!

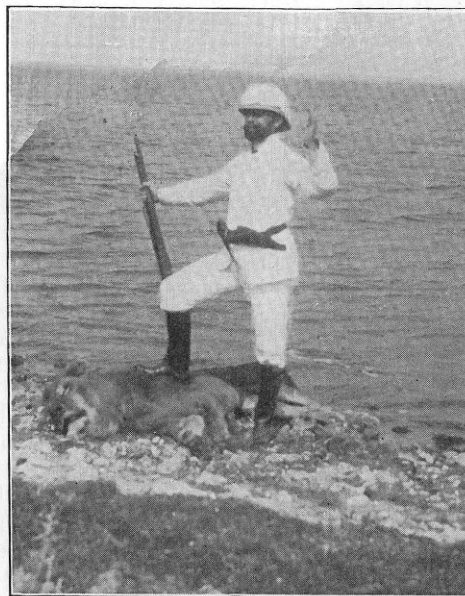
En forestilling varede 20 minutter og bestod af fem til seks forskellige film på 40 til 100 meter. Hvert program skulle censoreres af politiet i Roskilde, det vil sige, at politifuldmægtig Schultz som oftest sendte en betjent, der skulle fælde dommen. En dag skulle man have en film, der hed »Kejser Nero« — betjenten fandt den for bloddryppende og ville have den forbudt. Nu var gode råd dyre! Der blev skaffet eksprestelegram fra censor i København, P. A. Rosenberg, der sagde god for filmen — så blev den kørt for politifuldmægtigen, der fældede den salomonske dom: »Så

forbyder vi den for børn!« Det var den eneste gang, der fra politiets side blev nedlagt forbud.

En skønne dag tabte de to af Kinos indehavere deres interesse for foretagendet, og i 1914 blev Othar Lützhøft ene-ejer af filmsteatret; han tabte aldrig troen på, at filmen var en kunstart, der ville leve og udvikle sig — og den lille beskedne Kinografi i Algade 2 blev gennem mange forandringer og forbedringer til den nuværende Kino.

»Kinografen«, Algade nr. 2, o. 1908. I døren: direktør Othar Lützhøft. Til højre: reklamevognen.

Løvejagten på Elleore. 1907.